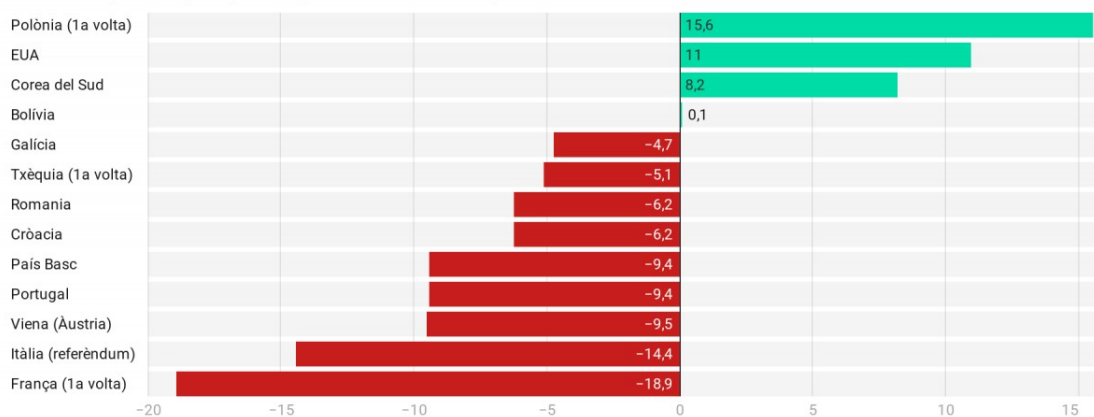

UCI plenes i desencís polític: fins on pot augmentar l'abstenció el 14-F?

Les enquestes detecten un cert desinterès per les eleccions i d'altres votacions que s'han fet els darrers mesos a Portugal, França, Romania o Itàlia han registrat nivells de participació històricament baixos

Variació de la participació en eleccions celebrades durant la pandèmia

Evolució dels punts de participació respecte l'anterior votació equivalent

Font: Registres dels processos electorals / Elaboració: Nació Digital
Creat amb Datawrapper

El nivell de participació és una de les grans incògnites de les eleccions. | ACN

Un dels arguments del TSJC per mantenir -per ara- el 14-F és que hi ha un "intens interès" en celebrar aquests comicis (<https://www.naciodigital.cat/noticia/214689/tsjc-va-validar-sense-consens-mantenir-eleccions-14-f?rlc=p1>), però paradoxalment l'interès detectat per aquesta votació se situa en un punt baix i, a més, mantenir la data inicial pot perjudicar-n'hi la participació. Les últimes enquestes assenyalen que la política catalana no desperta ara excessives emocions i, tot i que no preveuen encara una desmobilització elevada, els precedents a l'entorn fan témer que l'abstenció pot créixer molt.

L'últim baròmetre del CIS, fet públic la setmana passada, no detecta una intenció confessa molt elevada de quedar-se a casa entre els enquestats (<https://www.naciodigital.cat/noticia/214650/psc-realment-pot-guanyar-eleccions-claus-llegir-barometre-cis-mes-incert>) i fins i tot mostrava predisposició a votar del col·lectiu de 65 i més anys, aquell que podria tenir més por i arriscar-se més. El precedent del 2017 és enganyós, ja que llavors es van viure uns nivells de participació històrics a Catalunya en un moment convuls després del referèndum, la declaració d'independència i els empresonaments dels líders del procés, però les respostes al sondeig són homologables a les prèvies a comicis anteriors com les del 2015, quan l'abstenció ja va ser més baixa de l'habitual.

Ara bé, encertar quins seran els nivells de participació a partir de les dades en brut de les enquestes és sempre un dels problemes clau, ja que poca gent admet que té intenció d'abstenir-se o que ho ha fet, perquè aquesta és una actitud socialment mal vista. Per això, en el record de vot de tots els sondejors, els abstencionistes confessos sempre queden molt per sota dels que realment hi ha hagut.

En aquest sentit, només un 5% admet al CIS que no anirà a votar, una xifra superior a l'1,8% previ als comicis del 2017 o del 2,8% dels de 2015, però segur que inferior a l'abstenció que finalment hi haurà. El 2010, en tot cas, fins a un 17,5% admetia a l'enquesta preelectoral del CIS que no participaria, tot i que, des de llavors, la mobilització i participació política s'han disparat -sobretot a Catalunya- i la vergonya d'acceptar l'actitud abstencionista pot haver augmentat.

És per això que es podrien buscar els abstencionistes en altres respostes a la pregunta sobre la intenció de vot. Així, per exemple, el percentatge dels que no contesten és el més alt dels darrers 20 anys, de l'11,6%, i de forma més exagerada encara ho és dels indecisos, amb un 39,1% que no sap què farà, més que duplicant el 16,5% del 2015, en segon lloc. Però segurament encara és més interessant analitzar aquells que en primera instància afirmen que no votaran, que no contesten o no ho saben i després, en preguntar-los per quin partit senten més simpatia, responen que per cap. En són ara un 14,9%, més que mai també en les últimes dues dècades, evidenciant una actitud potencialment abstencionista fins ara no detectada a aquests nivells.

```
!function(){"use strict";window.addEventListener("message",(function(a){if(void 0!==a.data["datawrapper-height"])for(var e in a.data["datawrapper-height"]){var t=document.getElementById("datawrapper-chart-"+e)||document.querySelector("iframe[src*='"+e+"'"]");t&&(t.style.height=a.data["datawrapper-height"][e]+"px"))}})}();
```

Les anteriors dades són bàsicament un conjunt d'hipòtesis per fer emergir possibles abstencionistes, però el que sí que és constatable és que la majoria d'eleccions que s'han fet durant la pandèmia han tingut nivells de participació més baixos que l'habitual. Aquestes diferències varien en funció del nivell d'incidència de contagis amb què s'ha votat, però també de les mesures previstes per facilitar el vot o la tensió política del moment, tot un seguit d'incentius per quedar-se o no a casa.

Els comicis als EUA van augmentar la participació en 11 punts, però la seva rellevància històrica presenta pocs dubtes i, a banda, més de 100 milions de persones hi van votar per avançat. A Corea del Sud també va incrementar-se en 8,2 punts, però la gestió de la pandèmia allà és mundialment reconeguda i un 26% dels votants van participar anticipadament per diferents vies. A Polònia l'abstenció va caure en 15,6 punts, però es tractava d'unes presidencials molt tenses, així com les eleccions de Bolívia, on es va mantenir la participació.

Portugal, França i Romania toquen terra

En quasi tota la resta de casos, en canvi, la tendència ha estat l'oposada, amb l'últim exemple recent a les presidencials de Portugal, aquest diumenge, amb una abstenció de quasi el 61%, més de 9 punts superior a les anteriors. Igualment, França va viure, en les municipals del març passat, la participació més baixa des de l'inici de la V República, el 1958, amb un 41,9% a la segona volta.

Les eleccions romaneses van comptar el desembre amb una participació del 33,3%, la més baixa des de la caiguda del comunisme, mentre que les del Senat txec van arribar només al 38%, a l'octubre. El referèndum constitucional italià va seduir el setembre un 51,1% del cens, 14,4 punts menys que l'anterior i, més a prop, també va caure la participació al País Basc (-9,4%) i a Galícia (-4,7%), tot i ajornar-s'hi les eleccions per fer-les el juliol, un moment de menys incidència.

```
!function(){"use strict";window.addEventListener("message",(function(a){if(void 0!==a.data["datawrapper-height"])for(var e in a.data["datawrapper-height"]){var t=document.getElementById("datawrapper-chart-"+e)||document.querySelector("iframe[src*='"+e+"'"]");t&&(t.style.height=a.data["datawrapper-height"][e]+"px"))}})}();
```

En el cas català, a més, la por a la pandèmia es pot unir a un desinterès creixent per la política i, en concret, per aquestes eleccions. Només un 41,5% dels enquestats pel CIS en segueix les informacions amb molt o bastant interès, fins a 36,1 punts menys que en les del 2017 o fins i tot 25,5 punts menys que en les del 2015 -primer cop que es va fer aquesta pregunta en un baròmetre preelectoral del CIS-.

Davant del risc de contagi, la seducció de les urnes no sembla excessiva, sobretot tenint en compte que l'última enquesta es va fer entre el 2 i el 15 de gener, abans encara que s'arribés al pic de la tercera onada a Catalunya, que la incidència estatal es disparés i que els hospitals entressin en risc de col·lapse. No es compleix, per tant, cap dels elements per trencar la tendència general que sí que es donaven a Polònia, Corea o els EUA, amb poca percepció de moment històric, però també amb dificultats per exercir un vot no presencial -per exemple, en el cas dels residents exteriors (<https://www.naciodigital.cat/noticia/214577/odissea-vot-exterior-terminis-estRICTES-opacitat-poques-garanties>) .

```
!function(){"use strict";window.addEventListener("message",(function(a){if(void 0!==a.data["datawrapper-height"])for(var e in a.data["datawrapper-height"]){var t=document.getElementById("datawrapper-chart-"+e)||document.querySelector("iframe[src*='"+e+"'"]);t&&(t.style.height=a.data["datawrapper-height"][e]+"px"))}})}();
```

El CEO fa més temps que pregunta en relació a l'interès per la política catalana. No específicament en relació a les eleccions, però és un bon semàfor per calibrar el nivell de tensió social en aquest camp. Aquest ens demoscòpic va fer l'últim baròmetre l'octubre, encara lluny del 14-F, però llavors ja es detectava una reducció de l'interès, com a mínim, des de l'arribada de la pandèmia.

Un 49% d'enquestats responia que tenia molt o bastant d'interès per la política, per un 50,7% que en tenia poc o gens. Els primers se situen a nivells molt inferiors als de finals del 2017, des de quan ha anat baixant -amb repunts a l'inici del judici de l'1-O i amb la seva sentència-, però tampoc no han caigut a nivells excessivament baixos, sinó similars als d'abans de les eleccions del 2015, quan la intensitat política i la participació electoral ja era elevada. Llavors, però, no s'havia de competir amb la por a una pandèmia.

```
!function(){"use strict";window.addEventListener("message",(function(a){if(void 0!==a.data["datawrapper-height"])for(var e in a.data["datawrapper-height"]){var t=document.getElementById("datawrapper-chart-"+e)||document.querySelector("iframe[src*='"+e+"'"]);t&&(t.style.height=a.data["datawrapper-height"][e]+"px"))}})}();
```

Sigui com sigui, ara un 72,7% dels enquestats pel CIS té clar que anirà a votar, si tenim en compte els que responen 9 o 10 en una escala de probabilitat de 0 a 10. És un indicador que, entre 2006 i 2015, s'acosta força als percentatges finals de participació -sense comptar amb el vot exterior-, sovint amb marges d'error de dos o tres punts, com a molt. El 2017, però, va ser diferent, ja que quasi tothom afirmava que participaria i al final ho va fer un 81,9%. Percentatge històric però no la totalitat. Segons aquest indicador, la participació se situaria ara entre la que hi va haver el 2012 (69,6%) i el 2015 (77,4%), un percentatge molt acceptable veient els precedents.

Ara bé, l'impacte final de la pandèmia segueix sent una incògnita. De fet, podria detectar-se ja un cert comportament diferencial entre la gent gran. Segons l'indicador citat, la intenció mitjana declarada de votar entre 2006 i 2017 va ser del 70,4%, quasi dos punts inferior a l'actual voluntat, encara prou alta. I és així en totes les franges d'edat excepte en els enquestats de 65 anys i més, on se situen una mica per sota. Només 0,6 punts, poc representatiu, però pot ser un indicati.

```
!function(){"use strict";window.addEventListener("message",(function(a){if(void 0!==a.data["datawrapper-height"])for(var e in a.data["datawrapper-height"]){var t=document.getElementById("datawrapper-chart-"+e)||document.querySelector("iframe[src*='"+e+"'"]);t&&(t.style.height=a.data["datawrapper-height"][e]+"px"))}})}();
```

```
!function(){"use strict";window.addEventListener("message",(function(a){if(void 0!==a.data["datawrapper-height"])for(var e in a.data["datawrapper-height"]){var t=document.getElementById("datawrapper-chart-"+e)||document.querySelector("iframe[src*='"+e+"'"]);t&&(t.style.height=a.data["datawrapper-height"][e]+"px"))}})}();
```

Si es fa el mateix exercici per la franja oposada, el resultat és el mateix. Un 6,4% dels enquestats responen amb 0 o 1 en la intenció d'anar a votar -abstencionistes durs confessos-, per sota del 7,7% de mitjana de les anteriors eleccions. I de nou, és així en totes les franges d'edat excepte en la de gent més gran, en què un 8,3% reconeix que no participarà, dos punts més que el 6,2% de mitjana dels anteriors comicis.

```
!function(){"use strict";window.addEventListener("message",(function(a){if(void 0!==a.data["datawrapper-height"])for(var e in a.data["datawrapper-height"]){var t=document.getElementById("datawrapper-chart-"+e)||document.querySelector("iframe[src*='"+e+"'"]);t&&(t.style.height=a.data["datawrapper-height"][e]+"px"))}})}();
```

```
!function(){"use strict";window.addEventListener("message",(function(a){if(void 0!==a.data["datawrapper-height"])for(var e in a.data["datawrapper-height"]){var t=document.getElementById("datawrapper-chart-"+e)||document.querySelector("iframe[src*='"+e+"'"]);t&&(t.style.height=a.data["datawrapper-height"][e]+"px"))}})}();
```